

Samverkansavtal för gemensam nämnd för hemsjukvård och hjälpmedel

1. Bakgrund

- 1.1. Parterna till Avtalet ska försörja invånare i Halland med personligt förskrivna hjälpmedel. Hjälpmedlen ska tillhandahållas på lika villkor, vara av god kvalitet samt hålla utlovad funktion och teknisk prestanda. Den nämnd inom Region Halland som ansvarar för hjälpmedelsförsörjningen kallas här efter "Regional utförare".
- 1.2. Patienter som förskrivs hjälpmedel ska kunna förvänta sig ett tryggt, effektivt och ändamålsenligt hjälpmedelsförfarande som möter patientens behov och främjar dennes integritet, självbestämmande och delaktighet. Patienten ska ges information om de hjälpmedel som tillhandahålls och som kan användas för att förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador. Hjälpmedel ska tillhandahållas på rätt vårdnivå och om det är möjligt och lämpligt geografiskt nära patienten.
- 1.3. För att säkra att patienter behandlas lika och patientsäkert ska förskrivarna av hjälpmedel uppfylla enhetliga krav på den yrkesutbildning och kompetens som krävs.
- 1.4. För att säkerställa att patienter behandlas lika behöver förskrivare likvärdig tillgång till det stöd och den utbildning inom hjälpmedelsområdet som behövs för att Parterna på bästa sätt ska kunna uppfylla prioriteringsprinciperna i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) ("HSL"). Det är därför lämpligt att samordna även utbildningen av förskrivare i Halland.
- 1.5. De hjälpmedel som förskrivs patienten ska följa patienten.
- 1.6. Parterna har därför inrättat en gemensam nämnd för att reglera hjälpmedelsförsörjningen samt andra näraliggande frågor.
- 1.7. Den gemensamma nämnden ska förutom att ansvara för hjälpmedelsförsörjning även erbjuda tjänster på hjälpmedelsområdet och försörjning av vissa förbrukningsartiklar. Nämnden ska även ansvara för samverkansfrågor mellan parterna i fråga om hemsjukvård. Parterna har en särskild överenskommelse som reglerar den gemensamma nämndens arbete med hemsjukvård.
- 1.8. Som komplement till detta Avtal finns en av Parterna gemensamt framtagen Tillämpningsanvisning som beskriver process och struktur för samverkan mellan berörda verksamheter på tjänstepersonsnivå inför gemensamma nämndens beredning.

2. Samverkansavtalets parter

- 2.1. Samverkansavtalet ("Avtalet") omfattar Region Halland, Kungsbacka kommun, Varbergs kommun, Falkenbergs kommun, Halmstads kommun, Laholms kommun och Hylte kommun som gemensamt benämns ("Parterna") och ensamt ("Part").

3. Inrättande

- 3.1. Den gemensamma nämnden *Gemensam nämnd för hemsjukvård och hjälpmedel* ("GNHH") har tidigare inrättats genom samverkansavtal (Avtal om samverkan i gemensam hjälpmedelsnämnd). Detta avtal ersätter tidigare gällande samverkansavtal. I Avtalet kallas GNHH fortsatt "*den gemensamma nämnden*" och "*nämnden*".

4. Organisatoriska frågor

- 4.1. Den gemensamma nämnden ingår i Region Hallands organisation och Region Halland ansvarar för nämnden eftersom den ingår i Region Hallands egna juridiska person.
- 4.2. Region Halland har arbetsgivaransvar för de tjänstepersoner som utför uppgifter för nämnden, till exempel sekretariatsfunktioner.
- 4.3. Övriga Parter har möjlighet men ingen skyldighet att ställa dess tjänstepersoner till den gemensamma nämndens förfogande.

5. Regional utförares ansvar för beredning och verkställighet

- 5.1. Regional utförare ansvarar för beredning och verkställighet av den gemensamma nämndens beslut samt planering och administration av den verksamhet som nämnden bedriver.

6. Mandattid

- 6.1. Mandattid för den gemensamma nämnden ska bestämmas på så sätt som framgår av 6 kap. 18 § kommunallagen (2017:725) ("KL") och vara fyra år räknat från 1 januari året efter allmänna val till fullmäktige hållits i hela landet.

7. Sammansättning

- 7.1. Den gemensamma nämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Region Halland väljer 5 ledamöter och 5 ersättare. Kungsbacka, Varbergs, Falkenbergs, Halmstads, Laholms och Hylte kommuner väljer vardera 1 ledamot och 1 ersättare.
- 7.2. Parterna är överens om att den gemensamma nämndens partipolitiska sammansättning så långt som möjligt bör motsvara sammansättningen i regionfullmäktige.
- 7.3. Av 6 kap. 21 § KL följer att Region Halland väljer nämndens presidium. Parterna är överens om att ordföranden bör nomineras bland regionens ledamöter för samma tid som ledamöterna i nämnden väljs, vice ordförande bör nomineras bland kommunernas ledamöter för samma tid som ledamöterna i nämnden väljs.

8. Den gemensamma nämndens uppdrag

8.1. Den gemensamma nämnden ska

- utöver vad som framgår av gällande författningar tillse att den verksamhet som nämnden bedriver är förenlig med och svarar mot nämndens reglemente och detta Avtal,
- fastställa utbud och tjänster för hjälpmedel som avser
  - daglig livsföring (med undantag för syn- och hörseltekniska hjälpmedel),
  - rekreation och normal fritid samt
  - hjälpmedel för vård och behandling
- fastställa utbud och tjänster för förbrukningsartiklar som omfattas av 7 kap. 2 § hälso- och sjukvårdsförordning (2017:80) (urininkontinens, urinretention eller tarminkontinens)
- lämna förslag till beslut om hjälpmedelsavgifter till de samverkande parterna vid behov,
- ser till att Regional utförare ansvarar för lagerhållning och distribution av hjälpmedel samt förbrukningsartiklar inom nämndens ansvarsområde,
- svara för att sortimentsurval sker på ett sådant sätt att de samverkande Parterna ges inflytande,
- besluta om hur de hjälpmedel som den gemensamma nämnden ansvarar för ska tillgängliggöras de samverkande Parterna innefattande val av upplåtelseform och villkor när hjälpmedel tillgängliggörs Parterna genom upplåtandet av nyttjanderätt,
- fastställa riktlinjer för hjälpmedelsförskrivning av de hjälpmedel som den gemensamma nämnden ansvarar för,
- säkerställa att Hallands invånare erbjuds en god försörjning av hjälpmedel och förbrukningsartiklar samt att beställda tjänster och utbud tillhandahålls Parterna till Avtalet via beställning till Regional utförare,
- fortlöpande och systematiskt följa utvecklingen på hjälpmedelsområdet,

genom övervakning av Regional utförare, säkerställa

- att hjälpmedelsförsörjningen sker på ett sådant sätt att patienter med lika behov av hjälpmedel också ges tillgång till hjälpmedel på lika villkor,
- att förskrivna hjälpmedel håller utlovad funktion, säkerhet och att kraven på prestanda upprätthålls av utföraren så att hjälpmedlen kan användas för avsett ändamål,
- att hjälpmedel tillhandahålls tryggt, effektivt och ändamålsenligt,
- att om möjligt och lämpligt, hjälpmedel tillhandahålls patienterna på en plats som är geografiskt närliggande,
- att hjälpmedlen följer patienten när så är möjligt även om annan Part till Avtalet har att svara för tillhandahållandet av hjälpmedel än förskrivande Part,

- att hjälpmedel som den gemensamma nämnden beslutat ska tillhandahållas, lagerhållas och underhållas samt
- att Region Halland tillhandahåller specialistkompetens för rådgivning till förskrivare vid förskrivning av hjälpmedel, teknisk kompetens för underhåll av hjälpmedel och kompetens för specialanpassning av hjälpmedel inom nämndens ansvarsområde.

8.2. Den gemensamma nämndens ansvar omfattar inte

- Fastställandet av utbud och tjänster som avser
  - hjälpmedel för vård och behandling som tillhandahålls av Hallands sjukhus (medicinsk apparatur i hemmet).
  - hjälpmedel för yrkesinriktad habilitering
  - pedagogiska hjälpmedel inom skolan
  - tävlings- och idrottshjälpmedel
  - ortopedtekniska hjälpmedel
  - synhjälpmedel
  - hörseltekniska hjälpmedel

8.3. Särskilt om fastställandet av riktlinjer i hjälpmedelsprocessen

Den gemensamma nämnden ansvarar för att fastställa riktlinjer för förskrivning, utlämnande och tillförande av hjälpmedel som omfattas av nämndens ansvar. Av riktlinjerna ska det framgå vilka krav som ställs för att få förskriva hjälpmedel. Riktlinjerna ska utarbetas så att patienterna ges tillbörligt skydd och att förskrivare uppfyller aktuella krav på utbildning för förskrivning av hjälpmedel. Riktlinjerna ska även säkerställa att förskrivning av hjälpmedel görs i enlighet med gällande författningar för användning av medicintekniska produkter inom hälso- och sjukvården.

8.4. Särskilt om tillhandahållandet av hjälpmedel till de samverkande parterna och valet av upplåtelsesätt av hjälpmedel

Den gemensamma nämnden ska besluta om hur de hjälpmedel som nämnden ansvarar för och tillhandahålls av Regional utförare ska göras tillgängliga för Parterna. Villkoren för hjälpmedlets tillgängliggörande ska främja en kostnadseffektiv hjälpmedelsförsörjning. Hjälpmedlet ska utnyttjas effektivt under dess livslängd så att kostnaderna fördelas för förväntad lagerhållning utifrån graden av nyttjande under hjälpmedlets livslängd.

Regional utförares ansvar för lagerhållning och underhåll av hjälpmedel.

9. Beställning av hjälpmedel och förbrukningsartiklar av Regional utförare

- 9.1. Den gemensamma nämnden ska årligen bedöma behovet av hjälpmedel, förbrukningsartiklar och tjänster samt de överenskomna ekonomiska villkoren. Den bedömningen ska ligga till grund för beställning till Regional utförare för att se till att hjälpmedel tillgängliggörs de samverkande Parterna.

10. Ekonomi

- 10.1. Den gemensamma nämnden ansvarar för att föreslå budget där modell för prissättning för tillgängliggörande av hjälpmedel och andra till hjälpmedlen

sammanhängande tjänster ingår. Region Halland fastställer budget för den gemensamma nämndens verksamhet. Förslag till budget ska tillställas Hallands kommuner senast den 1 september året före budgetåret. Region Hallands budgetbeslut för den gemensamma nämnden 2022 uppgår till 76 813 tkr.

- 10.2. Budgetförslaget som avser den gemensamma nämnden ska indexeras årligen utifrån prisindex med kvalitetsjusterade löner för regioner (LPIK). De kostnadsökningar som hänför sig till indexeringen svarar Region Halland för, kostnader som inte är hänförliga till index, t.ex. kostnader för ökad förskrivning, svarar respektive Part för.
- 10.3. Den gemensamma nämndens budget fördelas på Parterna enligt följande. 47 % av anslagna medel tillkommer Region Halland. 53 % av den gemensamma nämndens anslagna medel tillkommer Hallands kommuner.
- 10.4. Anslagna medel fördelas mellan kommunerna utifrån kommunens andel av Hallands totala befolkning enligt SCB:s årliga befolkningsstatistik. Vid beräkning används den statistik som avser året två år före budgetåret. 2021 års statistik ska följaktligen utgöra grund för beräkningen för fördelning av anslagna medel 2023.
- 10.5. Kostnaden för förbrukningsartiklar för urininkontinens, urinretention eller tarminkontinens (som avses i 7 kap. 2 § hälso- och sjukvårdsförordningen [2017:80]) som Part beställer av Regional utförare regleras särskilt och ingår inte i den gemensamma budgeten. Part ska ersätta Regional utförare för enhetspriset enligt upphandlat avtal samt fraktkostnaden. Kostnaderna faktureras Part varje månad.
- 10.6. Tjänster som tillhandahålls Parterna som har ett samband med Regional utförares uppdrag att tillhandahålla de förbrukningsartiklar för urininkontinens, urinretention eller tarminkontinens (som avses i 7 kap. 2 § hälso- och sjukvårdsförordningen [2017:80]) och som beställts av den gemensamma nämnden bekostas av Parterna gemensamt. Kostnadsansvaret innefattar kostnader för rådgivning, sortimentsfrågor, upphandling, avtalsuppföljning, utarbetandet av vårdriktlinjer och annan därmed sammanhängande verksamhet som beställts av den gemensamma nämnden för ovan nämnda förbrukningsartiklar. Region Hallands kostnadsansvar uppgår till 35 % av de totala kostnaderna för verksamheten. Kommunernas ansvar för kostnaden av bedriven verksamhet uppgår till 65 % som fördelas i enlighet med 10.4. Part faktureras särskilt dessa kostnader årligen.
- 10.7. Administrativa kostnader för nämnden och dess kansli ska regleras särskilt för respektive Part. Parterna svarar utifrån Parts andel av antalet ledamöter i nämnden för dessa kostnader.
- 10.8. Försäkringskostnader som Region Halland har för de hjälpmedel som den gemensamma nämnden fastställt utbudet av ska beaktas vid prissättning av hjälpmedlen när de tillgängliggörs parterna.
- 10.9. Uppkomna över- och underskott balanseras på respektive avtalspart efter faktiskt utfall för avtalsparten.
- 10.10. Parts ansvar för individuellt förskrivna hjälpmedel är inte begränsat till de förskrivare som ingår i Partens egen organisation (förtroendeförskrivning). Kommun ansvarar för de enskilda som ges kommunal hälso- och sjukvård enligt

12 kap. 1-2 §§ HSL. Region Halland ansvarar för individuellt förskrivna hjälpmedel som avser personer under 18 år.

- 10.11. Respektive Parts faktiska ekonomiska utfall avräknas månatligen mot den del av den gemensamma nämndens budget som avser Partens egen hjälpmedelsförsörjning.
- 10.12. Den gemensamma nämnden tillgängliggör hjälpmedel till Parterna och beslutar om de ekonomiska villkoren för hur hjälpmedel ska tillgängliggöras.

11. Redovisning

- 11.1. Den gemensamma nämndens ekonomiska förvaltning och redovisning följer Region Hallands ekonomistyrningsmodell.

12. Beredning av vissa ärenden och samråd

- 12.1. Den gemensamma nämnden beslutar om beredningen och dess former i de ärenden som nämnden ansvarar för.
- 12.2. Region Halland ansvarar för att Regional utförare bistår den gemensamma nämnden vid beredning av ärenden som avser fastställandet av utbud av hjälpmedel och förbrukningsartiklar och andra tjänster som den gemensamma nämnden beslutar om och beställer av Regional utförare.
- 12.3. Region Halland ansvarar för att Regional utförare bistår den gemensamma nämnden vid beredning av ärenden avseende fastställandet av riktlinjer för förskrivning av hjälpmedel.

13. Egendomsförhållanden

- 13.1. Fast egendom som används för den gemensamma nämndens verksamhet fortsätter att ägas av respektive Part även efter bildandet av nämnden. Avtalet ska inte leda till några ändringar i ägarförhållandet av den fasta egendom som någon av Parterna äger.
- 13.2. Lös egendom som används gemensamt i den verksamhet som den gemensamma nämnden bedriver äger Region Halland ensam. Lös egendom som införskaffas och som kan användas inom ramen för den gemensamma nämndens verksamhet ägs av den Part som skaffat den lösa egendomen. Om det i det enskilda fallet framgår att den Part som skaffat den lösa egendomen inte avsett att använda egendomen gemensamt med övriga parter ägs egendomen av Parten ensam.
- 13.3. Hjälpmedel som skulle kunna användas gemensamt inom nämndens ansvarsområde, men som enligt det tidigare hjälpmedelsavtalet ägs av respektive kommun fortsätter att ägas av respektive kommun.

14. Försäkringar

- 14.1. Varje Part ansvarar för att försäkra den egendom som de äger.
- 14.2. Region Halland ansvarar för att försäkra den egendom som Parterna använder gemensamt och som ingår i nämndens verksamhet.

- 14.3. Region Halland ansvarar för att den gemensamma nämndens verksamhet omfattas av ansvarsförsäkring och andra försäkringar som krävs för den gemensamma nämndens verksamhet. Region Halland ansvarar för ansvarsförsäkring för det uppdrag som nämnden ger Regional utförare. Region Hallands skyldighet för försäkringar omfattar den hjälpmedelsverksamhet om Regional utförare bedriver på uppdrag av den gemensamma nämnden.
- 14.4. Försäkring som täcker skador som omfattas av patientskadelagen tecknas av respektive vårdgivare. Parterna till avtalet ska teckna patientskadeförsäkring.

15. Patientsäkerhet och skada

- 15.1. Hjälpmedelsprocessen i Halland ska präglas av ett proaktivt patientsäkerhetsarbete i syfte att förhindra och begränsa risken för vårdskador vid användning av hjälpmedel.
- 15.2. Den gemensamma nämnden ingår i Region Hallands juridiska person och Region Halland är ansvarig för nämnden mot tredje man, d.v.s. någon annan som berörs av avtalet utan att vara Part. Om talan om skadestånd riktas mot Region Halland gällande de förhållanden som den gemensamma nämnden ansvarar för har Region Halland rätt att kräva betalning från övriga Parter för kostnader i samband med prövning av skadestånd samt eventuellt skadestånd (regressrätt). Kostnaderna som avses i detta stycke delas lika mellan Parterna.
- 15.3. Regional utförare ansvarar för person- och sakskada eller annan skada som orsakats genom fel eller försummelse av dess hjälpmedelsorganisation. Om det ställs krav på vårdgivaren på grund av vårdgivarens handlande eller underlåtenhet att handla ska den Regionala utföraren ska ge vårdgivaren full kompensation för detta. Den Regionala utföraren eller någon annan nämnd inom Region Halland ska ha fått rätt att delta i bemötandet av kravet på ersättning för att vårdgivaren ska få kompensation.
- 15.4. Om det ställs krav till någon hjälpmedelsverksamhet som omfattas av föregående stycke ska vårdgivaren snarast meddela Regional utförare om kravet. Vårdgivare får inte göra medgivanden eller överenskommelser gällande krav som kan påverka ersättningsskyldigheten utan samtycke från Regional utförare eller annan nämnd inom Region Halland som får föra regionens talan.

16. Samverkan, information, översyn och utvärdering

- 16.1. Parterna i Avtalet ska löpande arbeta för att samverkan inom den gemensamma nämnden förbättras och vid behov fördjupas. Parterna ska även arbeta för att avtalet leder till en hjälpmedelsförsörjning som är ekonomisk effektiv samt bidrar till att förverkliga de syften som ligger till grund för bildandet av den gemensamma nämnden. Nämnden ansvarar för att Parterna löpande hålls informerade om nämndens verksamhet och om de beslut som nämnden fattar som väsentligen påverkar omfattningen av beställningen av hjälpmedel till Regional utförare. Nämnden ska även ta fram en struktur för samverkan och beredning där samtliga Parter ingår.
- 16.2. Samverkansavtalet ska utvärderas efter två år och därefter vart fjärde år. Den gemensamma nämnden ansvarar för att Parterna till Avtalet ges möjlighet att på lika villkor utvärdera samverkan. Om det finns behov av att revidera avtalet ska

den gemensamma nämnden informera regionstyrelsen i Region Halland om behovet.

17. Giltighet

- 17.1. Avtalet gäller från och med 2023-01-01 om samtliga Parter godkänt Avtalet och besluten om godkännande fått laga kraft. Om beslut om att godkänna avtalet får laga kraft efter 2023-01-01 gäller Avtalet från det datum då samtliga beslut av Parterna fått laga kraft. Avtalet gäller till och med den 2026-12-31. Om ingen part skriftligen sagt upp avtalet i enlighet med avsnitt 19.1 förlängs avtalet med fyra år i taget.
- 17.2. När Avtalet godkänts ersätter Avtalet alla tidigare överenskommelser av samma slag mellan Parterna.

18. Omförhandling

- 18.1. Varje Part i Avtalet kan begära omförhandling av Avtalet.

19. Uppsägning

- 19.1. Part har rätt att säga upp Avtalet om de inte kan komma överens om fortsatt samarbete i den gemensamma nämnden, eller av någon annan anledning. Part ska då säga upp avtalet senast tolv månader innan avtalstiden löper ut. Avtalet ska sägas upp skriftligen och ställas till var och en av Parterna. Om inte varje Part har nåtts av underrättelsen om uppsägning förlängs avtalet med fyra år i taget.
- 19.2. Om Avtalet sägs upp ska samarbetet i den gemensamma nämnden till den del det avser den hjälpmedelsförsörjning som omfattas av Avtalet upphöra när Avtalet upphör att gälla. För att övergången till en ny form av hjälpmedelsförsörjning ska kunna ske utan avbrott eller brister i verksamheten för någon av Parterna ska Parterna samverka med varandra för att hantera den fortsatta hanteringen av hjälpmedelsadministration, teknisk dokumentation, förskrivna hjälpmedel, hjälpmedelsansvarets fördelning mellan huvudmännen, underrättelse av privata utförare och andra frågor som adresseras av Avtalet och den gemensamma nämnden.

20. Tvist

- 20.1. Parterna till Avtalet ska i syfte för att upprätthålla en tillfredsställande hjälpmedelsförsörjning i Halland arbeta gemensamt för att förebygga tvister, nå samförstånd samt se till vad som är till nytta för patienterna som berörs av avtalet. Tvister som Parterna inte kan lösa själva genom förhandling ska avgöras av svensk allmän domstol med Halmstads tingsrätt som första instans.